

SECTION 8. MODERN MEDIA CULTURE

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-667-6-19>

THE DIGITAL FRONTLINE: SPECIFICS AND FUNCTIONS OF UKRAINIAN NFT PROJECTS DURING WARTIME

ЦИФРОВИЙ ФРОНТ: СПЕЦИФІКА ТА ФУНКЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ NFT-ПРОЄКТІВ ЧАСІВ ВІЙНИ

Biriukov V. M.

*Lecturer at the Department
of Journalism, Advertising and Public
Relations*

Бірюков В. М.

*викладач кафедри журналістики,
реклами та зв'язків з громадськістю*

Reznychenko A. Yu.

*3rd year student at the
Faculty of Humanities and Arts
National University «Kyiv Aviation
Institute»
Kyiv, Ukraine*

Резниченко А. Ю.

*студентка III курсу
гуманітарно-мистецького факультету
Національний університет
«Київський авіаційний інститут»
м. Київ, Україна*

У XXI столітті медіамистецтво набуває нових форм та способів поширення. Одними з найінноваційніших явищ останнього десятиліття стали NFT-технології (невзаємозамінні токени). Науковиця Волинець В. навела їм таку дефініцію: «NFT – це тип цифрових активів, створений на блокчейні, який дозволяє отримати право власності на товар, що існує винятково в мережі, наприклад зображення, анімацію або відео, водночас засвідчити його оригінальність» [2, с. 45].

У свою чергу, за словами дослідниці Булавіної Н., «блокчейн – це реєстр, де зберігаються всі дані щодо власників токенів і який неможливо видалити» [1, с. 89]. Відтак, він функціонує на основі глобальної комп'ютерної мережі для перевірки записів, що гарантує можливість встановлення власника токена, а також підтвердити його право володіти цифровим продуктом.

Сьогодні використання технологій NFT у арт-просторі дозволяє художникам знаходити нові шляхи для монетизації творчості. За допомогою них можна перетворювати роботи на токени та продавати на спеціалізованих платформах [2, с. 45]. Більше того, розвиток NFT-ринку дозволяє авторам продавати роботи одразу покупцям, без

посередників, що суттєво полегшує цей процес і зменшує витрати як для однієї, так і другої сторони. Важливо, що в багатьох випадках митці можуть зберігати право на роялті від перепродажів, тобто отримувати відсоток щоразу, коли медіаарт змінює власника.

Варто звернути увагу на те, що купівля NFT-арту не означає передачу права власності на оригінал. Це стосується лише придбання унікального цифрового токена, який відображає конкретний твір і зареєстрований у блокчейні. Юрист Мовчун Є. наголосив, що «за відсутності домовленостей між продавцем, який випускає NFT на свій твір, та покупцем NFT, питання переходу майнових прав жодним чином не вирішується (...). Відсутність достатньої практики регулювання питань, пов'язаних з авторським правом в контексті NFT, ставить у невідгдане становище як справжніх творців цифрового контенту, так і покупців NFT» [5].

Попри певний спад до NFT-творчості в глобальному цифровому просторі, з початком війни в Україні вона перетворилася на інструмент опору. Вітчизняні митці почали створювати національні проєкти, основним завданням яких була підтримка країни у всіх сферах: від збереження історично-культурної спадщини до благодійності.

1. Meta History: Museum of War – музей NFT-артів, створений українською криптокомандою за підтримки Міністерства цифрової трансформації у 2022 році. Головною ідеєю проєкту є збереження спогадів про справжні події повномасштабної війни, поширення достовірної інформації про них у світовому цифровому просторі, а також залучення глобальної спільноти до благодійності на підтримку України.

У Музеї існує 3 найпопулярніші колекції: «*Warline*», «*The Hall*» та «*Meta Rooster*». «*Warline*» відтворює хронологію подій російсько-української війни з її початку по 280 день [10]. Усі роботи – це поєднання твіту певної особи та твору-рефлексії медіамитця на новину.

Серед митців можна виокремити як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, які спрямовували свою творчість на підтримку України: Марк Бушуєв, Алекс Твін, Анна Вода, Альберт Нікогосян, Аліса Готц, Ютта Ківіомполо тощо. Усі кошти з робіт перераховуються на криптогаманець України в Ethereum, що належить криптофонду Aid For Ukraine. Первинні продажі здійснюються за ціною 0,15 ефіру, з кожного вторинного (роялті) – 10% так само спрямовуються до цього фонду, тоді як 90% отримує безпосередньо медіамитець [3]. Варто зазначити, що автори не мають обмежень щодо реалізації творчості, адже стиль виконання – вільний.

Для прикладу, звернемо увагу на одну з робіт криптомитця з Харкова – Альберта Нікогосяна (псевдонім: «36.bpm») під назвою «День 128, 07:54» [9]. В основі її створення лежить допис у твіттері за 01.07.2022 журналіста Дениса Казанського, у якому він повідомляє про черговий злочин РФ – ракетний удар по житловому будинку та базі відпочинку в Білгород-Дністровському районі Одеської області. У свою чергу, NFT-арт Альберта Нікогосяна виконаний у чорно-червоному контрасті: уламки та руїни будинку продемонстровані в агресивних кольорах, що символізують кров, смерть і зруйноване мирне життя. Така естетика підкреслює жорстокість події та посилює емоційність щодо факту чергового злочину росіян.

Відтак, колекція стала платформою для збереження історично-культурної хроніки війни, що важливо для глобальної історії.

2. UACatsDivision – перша національна NFT-колекція графічних зображень котів-героїв ЗСУ, створена в лютому 2023 року [7]. Проєкт є спільною ініціативою криптомедіа Incrypted, UNITED24 та криптовалютної біржі WhiteBIT, головною метою якої став продаж 10 тисяч бойових NFT-котів із різних структурних підрозділів. Кожне із зображень – унікальне, у колекції налічується понад 100 різних комбінацій одягу, зброї та емоцій і аксесуарів. Завдяки невимушеності та креативній формі подачі (тема тварин є однією з найулюбленіших у суспільстві) арти одразу привертають увагу та змушують замислитися над головною ідеєю проєкту – підтримці захисників.

NFT-коти створені на блокчейні Ethereum, працюють за стандартом ERC-721, вартість одного – 0,065 ефіру (ETH). За цією ж вартістю на офіційному сайті можна створити і власний арт. Із кожного роаяліті 5% від суми відправляється на благодійність і підтримку України.

Проєкт від самого запуску довів свою ефективність, адже вже в перший день спільнота збрала 7 мільйонів гривень. Колекція швидко стала впізнаваною у глобальному медіасередовищі, а можливість використання куплених котів як аватарів закріпила за ними звання символу «цифрового спротиву». Внесок медіакотів у розвиток ЗСУ виявився таким: наприклад, у березні 2023 року завдяки продажам колекції «War Cats» було зібрано 250 тисяч доларів на військово-морський безпілотник [8]. Далі, у листопаді 2024 року команда стала партнером благодійного фонду «KOLO» й разом із ним відкрила збір на 4 мільйони гривень з метою закупівлі 100 бортів-камікадзе DARTS для воїнів 58-ї ОМПБр. Цікаво, що суму збрали завдяки продажу лише п'яти NFT-котів [6].

Таким чином, проєкт реалізував нову форму «цифрового краудфандингу», де розважальний контент стає інструментом економічної підтримки. Його успіх пояснюється поєднанням простоти,

менності та зрозумілої благодійної мети, що зробило котів символом «цифрового фронту» України.

3. NFT-аукціон від UFDA. З 18 по 21 лютого 2025 року Український фонд оцифрованого мистецтва у співпраці з БФ Сергія Притули організували благодійний аукціон, головною метою якого стали збереження й популяризація вітчизняної спадщини в оцифрованому форматі. Зокрема, під час заходу були представлені диджитал-копії робіт таких митців, як Waone Interesni Kazki, Жанна Кадирова та Нікіта Кадан [4]. Приділимо увагу кожній із них:

1. *Waone Interesni Kazki* представив цифрову копію картини «*Перемога*» [13]. NFT-версія була у форматі DNG-файлу вагою 1292 МБ із високими технічними параметрами: роздільна здатність 400 мегапікселів, глибина кольору 48 біт, понад 281 трильйон відтінків, що дозволило зберегти особливості оригінального живопису. Центральними образами є зображення України як сильного козака, який чинить опір агресивному ведмедю, – Росії. Цифрову копію було продано 21 лютого 2025 року за 24 000 доларів.

2. NFT-арт *Жанни Кадирової «Тривога»* – оцифрована копія фізичного полотна, створеного у 2024 році [12]. Оригінал було намальовано в техніці ручної та машинної вишивки, тож він став символом поєднання традиційних українських мотивів із сучасними реаліями. Цифровий варіант роботи представлений у DNG-файлі вагою 1330 МБ, із роздільною здатністю 400 мегапікселів, глибиною кольору 48 біт, а також передачею понад 281 трильйона відтінків. Такий формат дозволив максимально точно передати і зберегти у блокчейні фактуру тканини, стібки вишивки та найдрібніші деталі. Основна ідея цієї роботи – контраст між звичним спокійним життям і жахом війни. У цьому сенс усієї серії: із початком російської агресії в Україні немає дійсно безпечного місця. NFT-версія «Тривоги» була продана 21 лютого 2025 року за 7 700 доларів.

3. Творчість *Нікіти Кадана* була представлена оцифрованою картиною «*До біса війну*» [11]. NFT-арт так само збережено у форматі DNG, з 400 мегапікселями роздільної здатності, 48-бітною глибиною кольору та понад 281 трильйоном відтінків. Це дозволило передати всі нюанси фактури паперу й кожного штриха вугілля. Файл мав обсяг у 1497 МБ.

Акцент у медіарті – на двох словах, написаних багато разів поверх одне одного, що викликає відчуття нервозності, втоми та крику: «Fuck War» (в оригіналі англійською). У них вкладено спектр емоцій не тільки художника, а й усіх українців – від гніву й відчаю до бажання миру. NFT-оригінал було продано 21 лютого 2025 року за 6 000 доларів. Ініціатива UFDA наділила NFT-мистецтво функцією національного

архіву, де можливо зберегти українську культуру від фізичного знищення, надати їй сучасного формату та стати частиною глобальної цифрової спадщини, поширивши при цьому ідею благодійності й підтримки.

Таким чином, особливість українських NFT-проектів, створених під час повномасштабної війни, полягає в нових формах збереження та поширення соціальної і культурної значущості: головна мета «Meta History: Museum of War» полягає у фіксації воєнних подій у форматі цифрової хроніки. Завдяки колекції «Warline» NFT-мистецтво створює візуальний щоденник війни, де кожен арт – це художня інтерпретація реальної новини. Специфіка проекту «UACatsDivision» полягає у поєднанні благодійності й гейміфікації. У свою чергу, NFT-аукціон від UFDA відобразив збереження і поширення культурної спадщини в диджитал-форматі.

Література:

1. Булавіна Н. Симбіоз цифр і сучасного мистецтва. Новий світ NFT. *Сучасне мистецтво* : збірник наукових праць. 2022. С. 87–96.
2. Волинець В. NFT як симбіоз сучасного digital art та технології блокчейн. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2023. Вип. 1. С. 42–47.
3. Горбік В. 5 цікавих фактів про NFT-музей Meta History: Museum of War. URL: <https://dev.ua/news/nft-museum-of-war> (дата звернення: 23.09.2025).
4. Качковська Я. Благодійний NFT-аукціон українського мистецтва: цифрові технології на захисті культурної спадщини. URL: <https://suspilne.media/culture/945989-blagodijnij-nft-aukcion-ukrainskogo-mistectva-cifrovi-tehnologii-na-zahisti-kulturnoi-spadsini/> (дата звернення: 27.09.2025).
5. Мовчун Є. NFT-токен з юридичної точки зору. URL: <https://legal-support.top/nft/> (дата звернення: 21.09.2025).
6. Телеграм-канал UACatsDivision. URL: <https://t.me/uacatsdivision> (дата звернення: 24.09.2025).
7. UACatsDivision. Офіційний сайт. URL: <https://uacatsdivision.com/uk> (дата звернення: 24.09.2025).
8. UNITED24. UACatsDivision збрала 250 000 доларів на військово-морський безпілотник, продаючи колекції NFT War Cats. URL: https://u24.gov.ua/news/catsdivision_drone (дата звернення: 24.09.2025).
9. Meta History: Museum of War. Day 128, 07:54. URL: <https://meta-museum.me/warline/610/> (дата звернення: 23.09.2025).

10. Meta History: Museum of War. Warline. URL: <https://meta-museum.me/collection/warline/> (дата звернення: 23.09.2025).

11. Ukrainian Fund of Digitized Art. Kadan N. Fuck War. From the «Repeating Speech» Series. URL: <https://u-f-d-a.org/artwork-6074-fuck-war-from-the-repeating-speech-series/> (дата звернення: 24.09.2025).

12. Ukrainian Fund of Digitized Art. Kadyrova Z. Anxiety. URL: <https://u-f-d-a.org/artwork-6071-anxiety-2/> (дата звернення: 24.09.2025).

13. Ukrainian Fund of Digitized Art. Waone Interesni Kazki. Victory. URL: <https://u-f-d-a.org/artwork-6076-victory/> (дата звернення: 24.09.2025).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-667-6-20>

CHAMBER-INSTRUMENTAL GERNE IN THE ASSEMBLY OF MEDIA-CULTURAL REALITES OF THE BEGINNING OF 21ST CENTURY

КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ ЖАНР В ЗАСВОСННІ МЕДІА-КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Zyma L. V.

*Candidate of Study of Art, Associate
Professor,
Associate Professor at the Chamber
Ensemble Department,
The Odessa National A. V. Nezhdanova
Academy of Music
Odessa, Ukraine*

Зима Л. В.

*кандидат мистецтвознавства,
доцент,
доцент кафедри камерного ансамблю
Одеська національна музична
академія імені А. В. Нежданової
м. Одеса, Україна*

Трансформаційні процеси на рубежі ХХ – початку ХХІ століть формують культурні тренди мета-модернової епохи. Серед останніх у якості основних слід назвати медіа-культуру, що визначилась з історичної точки зору стрімким безпрецедентним феноменом по влучному зауваженню Тетяни Уварової «як поліфункціональний тип культури новітньої доби» [3, с. 268]. Самі зміни в якості науково-технічних інновацій та швидкісній еволюції медійного простору призвели до наймовірнішого перетворення в усіх сторонах суспільства, його соціально-культурного простору. Як зазначає Ольга Москвич в роботі «Медіа-реальність як сучасний соціокультурний простір» – «Ефекти медіа є тотальними, соціокультурний простір набуває якостей